

Pradžia>Kreipimasis į teismą>Kur ir kaip>Kurios šalies įstatymai taikomi?

Kurios šalies įstatymai taikomi?

Vokietija

1 Teisės šaltiniai

1.1 Nacionalinė teisė

2007–2016 m. ES reglamentuose (visų pirma Reglamente (EB) Nr. 593/2008 (Reglamentas „Roma I“), Reglamente (EB) Nr. 864/2007 (Reglamentas „Roma II“) ir Reglamente (ES) Nr. 650/2012 (ES reglamentas dėl paveldėjimo)) buvo kodifikuotos svarbių privatinės teisės sričių kolizinės normos. Apžvalgą žr. vadove „Teisminis bendradarbiavimas civilinėse bylose Europos Sąjungoje“ (https://e-justice.europa.eu/content_ejn_s_publications-287-lt.do). Todėl Vokietijos nacionalinių kolizinių normų taikymo sritis tapo dar siauresnė.

Pagrindinis Vokietijos vidaus kolizinių normų (arba tarptautinės privatinės teisės) šaltinis yra įvadinis Civilinio kodekso įstatymas (vok. *Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch*, EGBGB), visų pirma jo 3–48 straipsniai. Pagal EGBGB 3 straipsnį ES teisės aktuose ir tarptautinėse konvencijose nustatytos kolizinės normos jų taikymo srityse yra viršesnės už šio įstatymo nuostatas.

Vokietijos teisėje pavienės kolizinės normos taip pat nustatytos ir kituose teisės aktuose, ne tik EGBGB, pavyzdžiui, Nemokumo kodekse (vok. *Insolvenzordnung*, *InsO*).

Teisės aktais nereguliuotose srityse, pavyzdžiui, tarptautinėje įmonių teisėje, taikytiną teisę nustato teismai.

2 punkte nurodyta informacija iš esmės yra susijusi tik su Vokietijos nacionalinėmis kolizinėmis normomis.

1.2 Daugiašalės tarptautinės konvencijos

Vokietijos pasirašytų ir ratifikuotų daugiašalių konvencijų sąrašas pateikiamas Federalinio oficialiojo leidinio (vok. *Bundesgesetzblatt*) B kataloge (galima užsisakyti internetu <https://www.bgbl.de/>). Tarp išvardytų daugiašalių tarptautinių konvencijų yra konvencijos, kuriose nustatytos suvienodintos kolizinės normos.

Tokio pobūdžio daugiašalės konvencijas paprastai inicijuoja tarptautinės organizacijos. Ypač reikėtų paminėti Hagos tarptautinės privatinės teisės konferenciją (www.hcch.net <https://www.hcch.net/de/home/>); Vokietija jau seniai yra šios konferencijos narė.

1.3 Pagrindinės dvišalės konvencijos

Pavienės kolizinės normos taip pat gali būti nustatytos dvišalėse konvencijose. Šių Vokietijos ir kitų valstybių pasirašytų konvencijų sąrašas pateikiamas Federalinio oficialiojo leidinio B kataloge (žr. 1.2 punktą).

2 Kolizinių normų taikymas

2.1 Teisėjo pareiga savo iniciatyva taikyti kolizines normas

Įstatymų kolizijos klausimai kyla ne tik nagrinėjant ginčus teisme. Įvairių valstybių verslo partneriai, nepaisant galimo būsimo teisinio ginčo, turi žinoti, kokia teisė taikoma jų sudarytai sutarčiai. Šia teise nustatomos jų teisės ir pareigos. Automobilių vairuotojai, vykstantys atostogų į kitas valstybes, privalo žinoti, pagal kokią teisę jie būtų atsakingi, jei ten sukeltų eismo įvykį. Remiantis šia teise nustatomas bet kokios kompensacijos pobūdis ir dydis.

Jei ginčo faktinės aplinkybės turi kokį nors ryšį su kitos valstybės teise, bylą nagrinėjantis Vokietijos teismas, remdamasis Vokietijos kolizinėmis normomis, nusprendžia, kokią teisę reikia taikyti. Vokietijos teisėjai turi būti susipažinę su Vokietijos kolizinės teisės normomis. Jie privalo taikyti šias normas neatsižvelgdami į tai, ar bylos šalis to prašo, ar ne.

2.2 Atgaliniai nukreipimai ir nukreipimai į trečiosios valstybės teisę (renvoi)

Jei pagal Vokietijos kolizines normas taikytina kitos valstybės teisė, tačiau tos valstybės teisėje nukreipiama į dar kitos valstybės teisę, paprastai Vokietijos teisėje tolesnė nuoroda pripažįstama pagal EGBGB 4 straipsnio 1 dalies pirmą sakinį, laikantis specialių ES teisės aktų ar tarptautinių konvencijų nuostatų. Jei užsienio teisėje daroma nuoroda atgal į Vokietijos teisę, taikomos Vokietijos materialinės teisės normos (EGBGB 4 straipsnio 1 dalies antras sakinytis). Jei pagal Vokietijos kolizines normas šalims leidžiama pasirinkti taikytiną teisinę sistemą, EGBGB 4 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad šis pasirinkimas susijęs tik su materialinės teisės normomis.

2.3 Siejamojo veiksnio pasikeitimas

Pagal Vokietijos teisę tuo atveju, kai bylos faktinės aplinkybės dar gali pasikeisti, taikytina teisė gali būti pakeista. Pavyzdžiui, daiktinės teisės iš esmės nustatomos pagal turto buvimo vietos teisę, o tai reiškia, kad, jei daikto buvimo vieta pasikeičia, jam gali būti taikoma kita teisinė sistema.

Siejamojo veiksnio pasikeitimas pripažįstamas ir kitose teisės srityse, pavyzdžiui, pasikeitus pilietybei.

Tačiau taikytina teisė negali pasikeisti, jei kolizinėse normose nustatytas konkretus siejamojo veiksnio laikas. Pavyzdžiui, siekiant nustatyti paveldėjimui taikytiną teisę, asmenų, mirusių 2015 m. rugpjūčio 17 d. arba vėliau, atveju siejamasis veiksnys bus testatoriaus įprastinė gyvenamoji vieta mirties metu (žr. toliau 3.7 skirsnį).

2.4 Įprasto kolizinių normų taikymo išimtis

EGBGB 6 straipsnyje nustatyta išlyga, susijusi su viešąja tvarka, kai užsienio teisės nuostata netaikoma, jei jos taikymas būtų akivaizdžiai nesuderinamas su pagrindiniais Vokietijos teisės principais. Šiuo atveju „pagrindiniai principai“ reiškia pagrindinius teisingumo principus. Paprastai tai reiškia Vokietijos Konstitucijoje užtikrinamų pagrindinių teisių sunkius pažeidimus. Tam, kad būtų taikoma viešosios tvarkos išlyga, taip pat svarbu, kad bylos faktinės aplinkybės būtų susijusios su Vokietija, nes kitaip Vokietijos teisinės sistemos taikyti negalima. Ir šiuo atveju pirmenybę reikia teikti specialiosioms taisyklėms, ypač toms, kurios nustatytos viršenybę turinčiuose ES teisės aktuose (žr., pvz., Reglamento „Roma I“ 21 straipsnį, Reglamento „Roma II“ 26 straipsnį ir ES reglamento dėl paveldėjimo 35 straipsnį). Kita kolizinių normų taikymo išimtis yra atvejai, kai taikomos imperatyvios normos. Pagal imperatyvią normą nacionalinės teisės normos taikomos privaloma tvarka, nes valstybėje šios normos laikomos itin svarbiomis siekiant apsaugoti jos viešuosius interesus, visų pirma jos politinę, socialinę ar ekonominę santvarką. Imperatyvios normos ypatingai svarbios sutartinių ir nesutartinių prievolių klausimais. Specialiosios taisyklės šiuo klausimu nustatytos ES teisės aktuose, kurie yra viršesni (visų pirma žr. Reglamento „Roma I“ 9 straipsnį, kuriame pateikta teisinė apibrėžtis, ir Reglamento „Roma II“ 16 straipsnį), ir tarptautinėse konvencijose.

2.5 Užsienio teisės nustatymas

Vokietijos teismai turi ne tik taikyti kolizines normas savo iniciatyva, bet pagal Civilinio proceso kodekso (vok. *Zivilprozessordnung*, toliau – ZPO) 293 straipsnį jie taip pat privalo, tinkamai apsvaistę, nustatyti taikytinos užsienio teisės turinį. Tam reikia ne tik perskaityti užsienio teisės aktus: teismas privalo atsižvelgti į tai, kaip jie vertinami teisinėje literatūroje ir teismų praktikoje. Teismas turi elgtis taip, kad galėtų taikyti užsienio teisę taip pat, kaip ir atitinkamos užsienio šalies teismas.

Siekdami nustatyti užsienio teisės turinį, teismai gali naudotis visais jiems prieinamais šaltiniais.

Vienas iš susitariančiųjų valstybių informacijos šaltinių – 1968 m. birželio 7 d. Londone pasirašyta Europos konvencija dėl informacijos apie užsienio teisę. Užklausa reikia siųsti kompetentingai atitinkamos užsienio valstybės įstaigai per kompetentingą priimančiąją ir (arba) perduodančiąją įstaigą.

Užuot pateikęs užklausa dėl teisinės informacijos pagal Londono Europos konvenciją, teismas taip pat gali gauti eksperto teisinę išvadą, jei ekspertas turi žinių, susijusių su praktiniu užsienio teisės taikymu.

Nesudėtingais klausimais, tam tikromis aplinkybėmis nustatant užsienio teisės turinį taip pat gali pakakti iš Europos teismo tinklo civilinėse ir komercinėse bylose informacijos centro gautos informacijos, arba informacijos, kurią teismas gavo pats analizuodamas užsienio teisę.

Teismai taip pat gali paraginti šalis bendradarbiauti renkant užsienio teisės įrodymus, tačiau šalių pateikti pareiškimai ir dokumentai jam nėra privalomi. Taigi jie gali savo iniciatyva išnaudoti visus šaltinius ir nėra saistomi šalių pateiktų įrodymų.

Išimtiniais atvejais, jeigu, net ir imantis visų priemonių, taikytinos užsienio teisės turinio neįmanoma nustatyti, vietoj jos taikoma Vokietijos teisė.

3 Kolizinės normos

3.1 Sutartinės prievolės ir teisiniai veiksmai

Tarptautinėms pirkimo-pardavimo sutartims pirmiausia taikoma JT konvencija dėl tarptautinio prekių pirkimo-pardavimo sutarčių, kuri automatiškai taikoma bet kurių didelio skaičiaus susitariančiųjų valstybių įmonių tarpusavio santykiams, jei šalys pakankamai aiškiai nenusprendė netaikyti šios konvencijos, pavyzdžiui, nurodant, kad „JT pirkimo-pardavimo konvencija netaikoma“.

Dėl visų kitų nuo 2009 m. gruodžio 17 d. sudarytų preliminarinių sutarčių taikytinos teisės klausimas iš esmės sprendžiamas pagal Reglamentą „Roma I“, išskyrus atvejus, kai sutartis (pavyzdžiui, sutartis dėl nuosavybės teisės) nepatenka į šio reglamento taikymo sritį. Be to, taip pat taikytini EGBGB 46b–46d straipsniai.

Iki 2009 m. gruodžio 17 d. buvo taikomi ankstesnės redakcijos EGBGB 27 straipsnis ir paskesni straipsniai. Jie buvo grindžiami 1980 m. Romos konvencija dėl sutartinės prievolės taikytinos teisės. Ši nuostata nuo 2009 m. gruodžio 17 d. panaikinta, tačiau vis dar taikoma iki šios datos sudarytoms sutartims. Tam tikroms iki 2009 m. gruodžio 17 d. sudarytoms draudimo sutartims taikomos specialiosios kolizinės normos, nustatytos iki 2009 m. gruodžio 16 d. galiojusios redakcijos Draudimo įstatymo įvadinio įstatymo (vok. *Einführungsgesetz zum Versicherungsvertragsgesetz*, toliau – EGVVG) 7–14 straipsniuose.

3.2 Nesutartinės prievolės

Nuo 2009 m. sausio 11 d. teisinė sistema, taikytina nesutartinėms prievolėms, bendrai nustatyta Reglamentu „Roma II“, kurį papildė EGBGB 46a straipsnis. Reglamente nenumatytais atvejais, pavyzdžiui, teisė į asmenybės apsaugą (vok. *Persönlichkeitsrecht*) pažeidimų atveju, Vokietijos teisėje numatytos konkrečios kolizinės normos, kuriomis remiantis nustatoma, kurios šalies teisė bus taikoma; šios normos nustatytos EGBGB 38 bis–42 straipsniuose. EGBGB 38 straipsnyje nustatytos taisyklės dėl teisės, taikytinos įvairiems reikalavimams, grindžiamiems nepagrįstu praturtėjimu.

Pagal EGBGB 39 straipsnį teisiniams reikalavimams, kylantiems iš veiksmų, susijusių su kito asmens reikalais, atliktų neturint tam tinkamų įgaliojimų, taikoma veiksmo padarymo vietos valstybės teisė. Speciali taisyklė taikoma kito asmens turimos skolos apmokėjimui.

Pagal EGBGB 40 straipsnį reikalavimams dėl žalos atlyginimo, kylantiems dėl neteisėtų veiksmų, iš esmės taikoma vietos, kurioje už žalą atsakinga šalis atliko veiksmus, teisė (vok. *Recht des Handlungsorts*); žalą patyrusi šalis gali nurodyti, kad vietoje šios teisės būtų taikoma šalies, kurioje buvo padaryta žala, teisė (vok. *Recht des Schadenseintritts*).

EGBGB 42 straipsnyje numatyta, kad šalys bet kuriuo atveju gali pasirinkti nesutartinėms santykiams taikytiną teisę po įvykio, dėl kurio šie santykiai atsirado. Be to, pagal EGBGB 41 straipsnį taikytina teisės sistema gali būti pakeista kita teisės sistema, kuri dėl konkrečių aplinkybių yra iš esmės glaudžiau susijusi su bylos faktinėmis aplinkybėmis.

3.3 Asmens statusas ir su civiliniu statusu (vardu ir pavarde, gyvenamąja vieta ir teisingumu bei veiksmumu) susiję jo aspektai

Pagal Vokietijos kolizines normas teisiniams klausimams, susijusiems su fizinio asmens teisiniu statusu, taikoma atitinkamo asmens pilietybės valstybės teisinė sistema (vok. *Heimatrecht*). Tai iš esmės taikoma vardams ir pavardėms (išsamiau žr. EGBGB 10 straipsnį) ir klausimui, ar fizinis asmuo yra veiksnus ir gali sudaryti sutartis (EGBGB 7 straipsnis).

Jei asmuo turi daugiau nei vieną pilietybę (vok. *Mehrstaater*), EGBGB 5 straipsnio 1 dalies pirmame sakinyje nurodyta, kad reikia remtis „faktine pilietybe“, t. y. valstybės, su kuria kelias pilietybes turintis asmuo yra glaudžiausiai susijęs, pilietybe. Tačiau jei kelias pilietybes turintis asmuo taip pat turi Vokietijos pilietybę, EGBGB 5 straipsnio 1 dalies antrame sakinyje nustatyta, kad taikoma tik Vokietijos pilietybė.

3.4 Tėvų ir vaikų santykių nustatymas, įskaitant įvaikinimą

3.4.1 Tėvų ir vaikų santykių nustatymas

Pagal EGBGB 19 straipsnį nustatant vaiko kilmę visų pirma taikoma vaiko įprastinės gyvenamosios vietos valstybės teisė. Kiekvieno iš tėvų atžvilgiu vaiko kilmė taip pat gali būti nustatoma pagal to vieno iš tėvų pilietybės valstybės teisę. Galiausiai, jei motina yra ištekėjusi, nustatant vaiko kilmę taip pat gali būti svarbi vaiko gimimo metu taikoma teisė, kuria reglamentuojami santuokos padariniai (vok. *Ehewirkungsstatut*) (EGBGB 14 straipsnis). Kitokios taisyklės taikomos vaikams, gimusiems iki 1998 m. liepos 1 d.

Pagal EGBGB 20 straipsnį ginčams dėl vaiko kilmės paprastai taikoma ta teisinė sistema, pagal kurią nustatoma vaiko kilmė, o jei kilmę ginčija vaikas, taikytina vaiko įprastinės gyvenamosios vietos teisė.

3.4.2 Įvaikinimas

Nuo 2020 m. kovo 31 d. įvaikinimui Vokietijoje taikoma Vokietijos teisė. Kitais atvejais įvaikinimui taikoma valstybės, kurioje įvaikinimo metu yra įvaikinto vaiko įprastinė gyvenamoji vieta, teisė (EGBGB 22 straipsnio 1 dalies nauja redakcija). Įvaikinimo procedūroms, kurios buvo baigtos iki 2020 m. kovo 31 d., taikoma tarptautinė privatinė teisė, kuri buvo taikoma anksčiau, t. y. įvaikinimas reglamentuojamas valstybės, kurios pilietis įvaikinimo metu buvo įvaikinantis asmuo, teise (EGBGB 22 straipsnio 1 dalies pirmo sakinio sena redakcija). Vienam arba abiem sutuoktiniams įvaikinant vaiką taikoma bendriesiems santuokos padariniams taikytina teisė (EGBGB 22 straipsnio 1 dalies antro sakinio sena redakcija).

Įvaikinimo užsienyje pripažinimas ir galiojimo nustatymas reglamentuojami įstatymu dėl įvaikinimo pagal užsienio teisę padarinių (vok. *Gesetz über Wirkungen der Annahme als Kind nach ausländischem Recht*) (Įvaikinimo galiojimo įstatymas (vok. *Adoptionswirkungsgesetz*), toliau – *AdWirkG*).

3.5 Santuoka, nesusituokusios poros (sugyventiniai), partnerystė, santuokos nutraukimas, gyvenimo skyrium patvirtinimas, išlaikymo prievolės

3.5.1 Santuoka

Toliau pateikta informacija taikoma tik skirtingų lyčių asmenų santuokoms. Dėl tos pačios lyties asmenų santuokos žr. 3.5.2 skirsnį.

Pagal EGBGB 13 straipsnį santuokos sudarymo sąlygos paprastai reglamentuotos valstybės, kurios pilietis yra besiruošiantis tuoktis asmuo, teisėje. Išimties tvarka, esant ypatingoms aplinkybėms, vietoje šios teisės gali būti taikoma Vokietijos teisė.

Vokietijoje santuoka gali būti sudaryta tik civilinės metrikacijos įstaigos pareigūno arba išimtinėmis aplinkybėmis – užsienio valstybės šiuo tikslu specialiai įgalioto asmens akivaizdoje (EGBGB 13 straipsnio 4 dalies antras sakiny).

Jei bendrieji santuokos padariniai nepatenka į Tarybos reglamento (ES) 2016/1103, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas jurisdikcijos, taikytinos teisės ir teismo sprendimų sutuoktinių turto teisinių režimų klausimais pripažinimo ir vykdymo srityje (ES reglamentą dėl sutuoktinių turto), taikymo sritį, jiems taikoma sutuoktinių pasirinkta teisė (EGBGB 14 straipsnio 1 dalis).

3.5.2 Nesutuokusių poros (sugyventiniai) ir partnerystė

Tos pačios lyties asmenų santuokoms ir registruotai partnerystei (vok. *eingetragene Lebenspartnerschaften*) taikomas EGBGB 17b straipsnis. Pagal šį straipsnį registruotos partnerystės sudarymui ir nutraukimui, taip pat bet kokiems bendriesiems padariniams, kurie nepatenka į Tarybos reglamento (ES) 2016/1104, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų registruotų partnerystė turtinių pasekmių klausimais pripažinimo ir vykdymo srityje (ES reglamentą dėl registruotų partnerių turto), taikymo sritį, taikoma valstybės, kurioje registruota partnerystė, teisė (EGBGB 17b straipsnio 1 dalies pirmas sakiny). Tas pats pagal analogiją taikoma, jei sutuoktiniai yra tos pačios lyties arba jei bent vienas iš sutuoktinių nėra nei moteriškos, nei vyriškos lyties (EGBGB 17b straipsnio 4 dalies pirmas sakiny). Nuo 2017 m. spalio 1 d. Vokietijoje daugiau negalima sudaryti registruotos partnerystės (įstatymo, kuriame numatyta tos pačios lyties asmenų teisė susituokti (vok. *Eheöffnungsgesetz*) 3 straipsnio 3 dalis), todėl EGBGB 17b straipsnio 1 dalies pirmas sakiny dėl partnerystės sudarymo yra itin reta Vokietijos kolizinė norma, taikoma teisiniams santykiams, kurie gali būti sudaryti tik užsienyje.

3.5.3 Santuokos nutraukimas ir gyvenimo skyrium patvirtinimas

Nuo 2012 m. birželio 21 d. santuokos nutraukimui taikytina teisė nustatoma pagal Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1259/2010, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas santuokos nutraukimui ir gyvenimui skyrium taikytinos teisės srityje (toliau – Reglamentą „Roma III“). Reglamentą taikomas net ir tais atvejais, jei pagal jo nuostatas taikytina valstybės, nedalyvaujančios tvirtesnio bendradarbiavimo sistemoje, teisė (Reglamento 4 straipsnis). Priešingos lyties asmenų santuokos nutraukimui ir gyvenimui skyrium taip pat taikomas Reglamentą „Roma III“ (EGBGB 17b straipsnio 4 dalies pirmas sakiny).

Be to, taikomi EGBGB 17 ir 17a straipsniai.

Vokietijoje santuoką gali nutraukti tik teismas (EGBGB 17 straipsnio 3 dalis).

Pagal EGBGB 17 straipsnio 4 dalį teisės į pensiją pasidalijimui taikoma santuokos nutraukimui taikytina teisė (santuokos nutraukimo teisė). Tam tikromis aplinkybėmis, jei teisės į pensiją pasidalijimas užsienio teisėje nepripažįstamas, alternatyviai jis įgyvendinamas pagal Vokietijos teisę, jei to prašo šalys.

Vokietijoje esančio santuokinio būsto ir namų apyvokos daiktų uzufukto teisei taikoma Vokietijos materialinė teisė (EGBGB 17a straipsnis).

3.5.4 Išlaikymo prievolės

Nuo 2011 m. birželio 18 d. taisyklė, kuri teisė taikytina giminaičių ar sutuoktinių tarpusavio išlaikymo reikalavimams, nustatyta 2007 m. lapkričio 23 d. Hagos protokole dėl išlaikymo prievolės taikytinos teisės. Pagal protokolo 2 straipsnį šis protokolas taikomas visuotinai, t. y. net jei pagal jo nuostatas taikytina ne susitariančiosios valstybės teisė. Todėl šiuo klausimu iki tol taikytos Vokietijos EGBGB nuostatos panaikintos.

3.6 Sutuoktinių turto teisinis režimas

Santuokos turtinės pasekmės reglamentuotos ES reglamente dėl sutuoktinių turto. Tas pats taikoma tos pačios lyties asmenų santuokos atveju (EGBGB 17 straipsnio 4 dalies antras sakiny). ES reglamente dėl sutuoktinių turto teikiama pirmenybė šalių autonomijai – būsimi sutuoktiniai gali pasirinkti jų sutuoktinių turto režimui taikytiną teisę (ES reglamento dėl sutuoktinių nuosavybės 22 straipsnio 1 dalis). Jei šalys susitarimo nepasiekė, siejamasis veiksnys yra sutuoktinių gyvenamoji vieta, arba, jei tokios nėra – jų pilietybė arba valstybė, su kuria abu sutuoktinius sieja glaudžiausi ryšiai (ES reglamento dėl sutuoktinių nuosavybės 26 straipsnis).

Atsižvelgiant į ES reglamento dėl registruotos partnerystės taikymo pradžios datą (2019 m. sausio 30 d.), jis netaikomas Vokietijoje sudarytai partnerystei, nes nuo 2017 m. spalio 1 d. pagal Vokietijos teisę sudaryti partnerystę nėra galimybės (žr. 3.5.2 skirsnį). Pagal ES reglamentą dėl registruotų partnerių turto šalių pasirinkimas taip pat yra pagrindinis siejamasis veiksnys (ES reglamento dėl registruotų partnerių turto 22 straipsnio 1 dalis). Nesant susitarimo dėl taikytinos teisės, registruotos partnerystės turtinėms pasekmėms taikoma valstybės, pagal kurios teisę buvo sudaryta registruota partnerystė, teisė (ES reglamento dėl registruotų partnerių turto 26 straipsnio 1 dalis).

3.7 Testamentai ir paveldėjimas

Jei testatorius mirė 2015 m. rugpjūčio 17 d. ar vėliau, pirmiausia taikomos ES paveldėjimo reglamente nustatytos taisyklės. Pagal šį reglamentą paskutinė testatoriaus įprastinė gyvenamoji vieta yra pagrindinis siejamasis veiksnys siekiant nustatyti paveldėjimui taikytiną teisę. Paveldėjimui iki 2015 m. rugpjūčio 17 d. taikoma valstybės, kurios pilietis testatorius buvo mirties metu, teisė, kaip buvo nustatyta EGBGB 25 straipsnio senoje redakcijoje (EGBGB 25 straipsnio naujoje redakcijoje nustatyta, kad pagal analogiją taikomas ES paveldėjimo reglamentą). Vokietijoje esančiam nekilnojamajam turtui buvo galima pasirinkti taikyti Vokietijos teisę.

Paveldėjimo po 2015 m. rugpjūčio 17 d. atveju paskutinės valios dėl turto palikimo formalūs reikalavimai yra reglamentuoti EGBGB 26 straipsnio naujoje redakcijoje, pagal kurią testamentinei valiai iš esmės tiesiogiai taikoma 1961 m. spalio 5 d. Hagos konvencija (Vokietijai, kaip susitariančiajai valstybei, ji taikoma nuo 1965 m. (1 dalis)), o dėl kitų paskutinės valios dėl turto palikimo rūšių formos nurodytas ES paveldėjimo reglamento 27 straipsnis (2 dalis).

Paveldėjimui iki 2015 m. rugpjūčio 17 d. taikoma EGBGB 26 straipsnio sena redakcija, į kurią įtrauktos pagrindinės 1961 m. Hagos konvencijos dėl įstatymų, susijusių su testamentinės valios forma, kolizijos kolizinės normos. Valia galioja formos prasme, jei jos forma atitinka reikalavimus, nustatytus teisinėje sistemoje, su kuria ji yra susijusi, pavyzdžiui, atsižvelgiant į testatoriaus pilietybę, įprastinę gyvenamąją vietą arba testamentą sudarymo vietą.

3.8 Nekilnojamasis turtas

Pagal EGBGB 43 straipsnį daiktinėms teisėms taikoma turto buvimo vietos valstybės teisė. Ši vietos teisė taikoma, pavyzdžiui, nuosavybės teisių apimčiai ir nuosavybės perdavimo ar suvaržymo įkeitimu būdu.

EGBGB 45 straipsnyje numatytas specialus transporto priemonių siejamasis veiksnys.

EGBGB 43 straipsnio 2 dalyje nustatyta specialioji taisyklė dėl turto perdavimo iš vienos valstybės į kitą.

Galiausiai išmetamų teršalų kiekis dėl žemės naudojimo atskirai reglamentuotas EGBGB 44 straipsnyje.

Formaliai daiktinėms teisėms neleidžiama pasirinkti taikytinos teisės. Tačiau pagal EGBGB 46 straipsnį nuo teisės, nustatytos pagal minėtus siejamuosius veiksnys, galima nukrypti, jei iš aplinkybių matyti kur kas glaudesnis ryšys su kitos valstybės teise.

3.9 Bankrotas

Be kolizinių normų, nustatytų 2015 m. gegužės 20 d. Reglamente (ES) 2015/848 dėl bankroto bylų, kuriame nustatytos valstybių narių tarpusavio santykiams taikomos taisyklės, Nemokumo kodekso 335 straipsnyje dėl trečiųjų valstybių numatyta, kad iš esmės nemokumo bylos ir jų padariniai taikoma bylos iškėlimo vietos valstybės teisė. Nemokumo kodekso 336 straipsnyje ir paskesniuose straipsniuose nustatyti specialūs siejamieji veiksniai, taikomi konkreitiems tarptautinės nemokumo teisės aspektams, kuriais galima nukrypti nuo šio principo (pvz., darbo santykiai, įskaitymas ir sandorių negaliojimas nemokumo bylose).

Paskutinis naujinimas: 19/04/2024

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.